

WAAR DE WIND ONS BRENGT

Waar de wind ons brengt

CATHINCA VAN SPRUNDEL

Waar de wind ons brengt

is een uitgave van Dutch Venture Publishing
Copyright © 2023 Dutch Venture Publishing

Auteur: Cathinca van Sprundel

Omslagontwerp: Jen Minkman & Cyn Cover Design

Tekstredactie: Jen Minkman

Kaart: Cathinca van Sprundel

Illustraties en zetwerk: Mariska Maas (Rubre Art)

Eerste uitgave september 2023

ISBN: 978-94-93265-59-2

NUR: 285

Let op: in dit verhaal komt validisme/ableisme voor

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke wijze dan ook, hetzij elektronisch, mechanisch,
door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor alle dromers, buitenbeentjes en boekenverslinders:
Ook met je hoofd in de wolken kunnen dromen uitkomen.*

Zeg me, wat vult de hemel en de hele aarde, trekt scheuten uit
de grond en laat alle fundamenten schudden, zonder dat ogen
die kunnen zien, of handen die kunnen aanraken?

Raadsel van Sint Beda de Eerbiedwaardige 672-735

PROLOOG

Puck

‘**W**at een sfeervolle omgeving,’ riep de minstreel uit terwijl hij op zijn tenen langs een omgevallen stoel liep en met zijn tong klikte. Er was geen spoortje sarcasme in zijn stem te ontwaren. Dat de man die net op die stoel gezeten had nog geen twee tellen geleden aan zijn voeten naar buiten was gesleept, leek hem niet te deren. Zijn niet bij elkaar passende leren schoenen ontweken een plas vloeistof die nog niet in de aangestampte vloer was weggetrokken. Het kon zowel bloed, bier als braaksel zijn, dat was in het weinige licht niet te zien.

‘Wat nou weer?’ mompelde de man achter de toog. Hij zette net een houten knuppel achter zich weg en wreef zijn voorhoofd af met zijn versleten schort. Enkele andere klanten keken op om de nieuwe gast in zich op te nemen. ‘Als je bij die groep jonge raddraaiers hoort, raad ik je aan om ervandoor te gaan.’

De jongeman, want er was geen spoortje grijs in zijn goudblonde haren te bekennen, boog diep. ‘Ik draai niet aan raderen, mijn beste heer. Mijn naam is Puckalilly, muzikant, jongleur en verteller van verhalen. Ik hoopte op een warm welkom in ruil voor een lied en een verhaal.’

Een pokdalige man op een kruk proestte het uit: ‘Het bier hier is zelfs geen ranzige mop waard.’

‘Dan zal ik je maar niet bijvullen,’ snauwde de barman. Hij haalde een lap over de toog heen, alsof hem dat de tijd gaf om na te denken. De stof had het verweerde hout nog niet verlaten of Puck maakte een sprongetje en ging erop zitten. ‘Wat is...’

‘Mijn edele toehoorders, ik begrijp dat jullie een enerverende nacht hebben gehad. Ik was helaas verlaat, anders had ik ook graag een bijdrage geleverd aan het spektakel. Maar nu de gemoederen bedaard zijn en de kroezen weer gevuld, wil ik jullie wat vermaak bieden,’ begon Puck. Zijn lage stem wist iedereen in de ruimte te bereiken. De overgebleven gasten keken op. Hij schudde de mouwen van zijn stoffige geel-blauwe tuniek uit en trok een gezicht. ‘Wacht. Daarvoor heb ik mijn grote vriend nodig.’

Bij die woorden vielen er een paar houten lepels uit zijn mouw, die hij vlak voordat ze van de toog rolden, handig opving en omhooggooide. Daar voegde hij een dobbelsteen aan toe, een paar losse koperen belletjes,

een kastanje en een bolletje touw. Met zijn ene hand jongleerde hij, terwijl hij met zijn andere hand in zijn zakken zocht, voordat hij onder zijn korte kapmantel reikte. ‘Ah ja, natuurlijk.’

‘Die heeft een klap van de molen gehad,’ mompelde de man die op zijn kruk verschoof om beter zicht op het tafereel te krijgen. Het witte stof op zijn tuniek verraadde dat hij steenhouwer was, net als de houten klompen aan zijn voeten.

‘Geen klap van de molen, heer. Slechts eentje op mijn achterhoofd, waardoor ik extra ruimte kreeg voor verhalen. De magische bomen van Eurius hebben me daarna wakker gekust, maar dat is een vertelling voor een andere keer.’ Puck wierp hem een vriendelijke blik toe en schoof zijn luit vanaf zijn rug voor zich, terwijl hij net zo handig de schatten waarmee hij jongleerde liet verdwijnen in zijn zakken. Het instrument was van donker hout dat bij de hals en onderin verkleurd was. Ooit hadden er prachtige versieringen bij het klankgat onder de snaren gezeten, nu waren delen van de randen afgebroken. Het gaf het instrument een uniek geluid, wat zelfs weerklonk als Puck het instrument gebruikte om muziek te maken op de hoofden van luisteraars die wat minder vriendelijk waren.

Hij liet zijn vingers langs de snaren gaan. Het was een eenvoudig volkswijsje dat iedereen kende, maar hem zo vertrouwd was dat hij er gedachteloos enkele

versieringen aan toevoegde, soms het ritme versnelde, om daarna een noot langer te laten klinken. Wat hij er ook op speelde, hoe hij soms ook probeerde, het klonk elke keer anders. Alsof elke melodie een boodschap was, die zelfs hij niet helemaal begreep. Maar werd muziek niet gedragen door de lucht?

‘Je zit hier verkeerd!’ riep een brede vrouw met kortgeknipt haar die naast een aantal vissers zat waarschuwend. ‘In het Zwalkende Zeepaardje komen geen muzikanten. Die blaaskaken in de handelswijk willen je vast wat wisselgeld toewerpen.’

‘Maar houden die wel van een beetje gevaar?’ Dramatisch zwaaide Puck met zijn arm en hij sprong op zijn voeten. ‘Ik heb hier een vertelling waarvan fragmenten slechts fluisterend worden doorverteld, omdat niemand hem volledig durft te kennen. Geen sprookje over werelden die niet meer rijmen met de plek waarin we nu leven, maar een stukje geschiedenis dat we allemaal vergeten zijn, of wensen te vergeten.’

Met zijn duim liet Puck de snaren onheilspellend trillen om zijn woorden kracht bij te zetten. Hij liep de hele toog over en maakte een koprol zonder handen over enkele lege kroezen. De barman probeerde er een paar te redden, maar zelfs degene die hij niet wist te grijpen waren amper van hun plaats geschoven. Puck gaf de man een knipoog en gebaarde dat hij bij moest schenken.

Enkele krukken schraapten over de vloer en zelfs iemand die in de hoek in slaap gevallen was, leek te ontwaken uit zijn sluimer. Ja, dit was de juiste plek. Het verhaal had hem hierheen geleid, zoals het hem altijd voortstuwde, vanaf het moment dat hij naast de weg ontwaakt was, omgeven door magische bomen. Het vocht ervoor om net zolang doorverteld te worden totdat de klus geklaard was. Totdat alles verwerkt was. Totdat de woorden de juiste persoon hadden gevonden, misschien...

‘U mag altijd de zaal verlaten als het u niet bevalt, al raad ik u aan om deze goede man te belonen voor zijn harde arbeid en sprankelende vocht. Ik ben slechts de verteller, en zeker niet de beste, maar de enige die er nu is. Wie weet zit er achter mij nog een verteller die de touwtjes van mijn verhaal in handen heeft, wiens adem mijn verhaal in leven blaast. Want alles in deze wereld, elke melodie, elke ademtocht, elke zucht... begint met de wind.’

1

Canta

Mijn meester stierf met de naam van de Noorderwind op zijn lippen. We waren in de val gelokt, door iemand die ik niet kende, om redenen die ik niet begreep.

Die dag had ik nooit verwacht dat mijn leven voorgoed zou veranderen. We verlieten onze hut in de Noordelijke Bossen om de vallen te controleren, althans dat dacht ik. Het viel me op dat we meer proviand en spullen meenamen dan gebruikelijk voor onze ronde. Uit voorzorg vermoedde ik. Mijn meester en ik trokken noordelijk. De takken van de dennenbomen gingen zwaar gebukt door de sneeuw. De zon scheen waterig en weerkaatste op de witte deken. Ik kneep mijn ogen dicht en trok mijn mantel gemaakt van restjes pels hoger, om de witte huid rondom mijn mond en ogen te beschermen tegen het zonlicht. De lente kwam eraan en die was na de harde winter meer dan welkom. We gingen

de paar vallen na die we die week hadden geplaatst, al zat er geen prooi in. Een ervan was afgegaan. Aan de sporen te zien was het een poolvos die ons te snel af was geweest. Geen nieuwe pels vandaag. Ik gromde teleurgesteld en mijn maag deed mee. Voorlopig zou er geen extra rantsoen zijn. De vangst was mager deze winter en meester Antem moest toch over een tijdje afdalen naar de lagergelegen dorpen om vachten te verkopen en voedsel in te slaan. Met wat we nu te bieden hadden, kon hij amper genoeg kopen om het volgende seizoen door te komen. Misschien dat hij zich zou verhuren als dagloner, al leverde dat niet veel meer op. Net als alle voorgaande jaren verwachtte ik niet dat hij me meenam. Mijn familie had me niet voor niets op mijn zevende in dit bos achtergelaten. Als hij me niet gevonden had...

Vlot spande ik het touw van de val opnieuw, zoals me geleerd was. Met een knikje gaf hij aan dat we verdergingen. Nadat ik de laatste val gecontroleerd had, liepen we alleen niet terug naar de hut, maar verder de berg op.

Stap voor stap volgde ik hem op mijn ronde sneeuwschoenen, gemaakt van berkentakken, waardoor ik niet te ver wegzakte in de dikke sneeuwlaag. Met behulp van mijn wandelstok hield ik me staande. De lange, pezige man maakte de weg voor me vrij, zoals hij altijd gedaan had en ik volgde. Zelfs voor ervaren bergwandelaars als wij bleef een lastige tocht. Mijn adem maakte wolkjes

en na een paar uur voelde ik mijn voeten niet meer. De spieren in mijn kuiten protesteerden ook. Na de trage winter in onze hut waren ze zo'n lange tocht niet meer gewend.

Meester Antem en ik wisselden nooit veel woorden wanneer we onderweg waren. Hij luisterde naar de geluiden om zich heen, proefde verandering op de wind en wilde niet dat hem iets zou ontgaan. Alleen met wijd open ogen en oren kon je de verborgen schatten die je nodig had om te overleven ontdekken. Nadat de zon over zijn hoogste punt heen was, overwon mijn nieuwsgierigheid mijn zelfbeheersing. 'Waar gaan we heen?' vroeg ik.

'Naar het noorden. Twee dagreizen van hier wacht iemand op me, in een berghut halverwege de top van de Zovar. Over een paar uur bereiken we onze eerste stop,' zei hij.

Huh? Daar kwamen toch alleen in de zomer mensen? Ik veegde een bruine lok haar uit mijn gezicht en opende mijn mond om meer vragen te stellen. Mijn stok schoot weg en ik ging bijna onderuit.

'Let op je voeten, Canta,' bromde hij, zonder om te kijken. Ik ademde de ijle berglucht in, schoof mijn bepakking recht, hing de leren hoes met mijn gemshoorn langs mijn zij en volgde hem verder. Hij wachtte nooit op me; hij ging ervan uit dat ik niet achterbleef, dus dat deed ik ook niet. Toen ik weer dicht achter

hem was, viel het me op dat hij minder alert was dan gewoonlijk, alsof hij er met zijn gedachten niet bij was.

‘Ik draag een last die ik eindelijk kan overdragen,’ sprak hij weer. Een zucht verliet zijn lippen en hoewel ik meester Antem kende als een man die amper klaagde, klonk hij ineens vermoeid, oud. De wind stak op en hilde, alsof die iets wilde vertellen.

‘Wat is die last precies, meester? Kan ik misschien helpen?’ vroeg ik, toen de wind iets ging liggen. Hij stopte in zijn gestage pas en er verscheen een glimlach op zijn gezicht, dat bruin was als leer door de wind en de zon. Mijn huid had dezelfde kleur, als je de sneeuw-witte plekken rondom mijn mond, op mijn voorhoofd en nek vergat. Door de jaren heen waren er steeds meer vlekken bij gekomen en hadden de bestaande zich uitgebreid.

Meester Antem opende zijn mond om iets te zeggen, toen plotseling de sneeuw naast ons wegschoof en verdween in een diepte. Ik gleeed weg en hij greep mijn uitgestoken hand. Hij trok me naar zich toe en we schoven vooruit, totdat de sneeuw onder onze voeten niet meer bewoog. Mijn hart bonkte in mijn keel. Wat was dit? De wind die net nog uit het noorden kwam, leek ineens van alle kanten te komen. Deze sneeuwstorm stak wel heel onverwacht op. Was er nog tijd om te schuilen?

‘Ik kreeg al het idee dat we moeilijkheden konden

verwachten,' mompelde meester Antem. Hij trok zijn bepakking steviger vast. 'We moeten vooruit, zo snel als je kan. Lopen.'

De sneeuw en de rots naast ons verdween in een oneindige diepte, alsof de berg in tweeën scheurde. Gerommel bereikte mijn oren, harder dan de zwaarste onweersstorm. Enkele dunne dennen raakten ontworteld en vielen om. De vlokken sloegen in mijn gezicht en ik beet op mijn verkleumde lippen. Mijn hart bonkte in mijn keel en ik haalde oppervlakkig adem. Al snel zag ik sterretjes. Wat was dit? Had de berg zich tegen ons gekeerd? Door de muur van sneeuw rechts voor me ontwaarde ik een vreemde schaduw.

'Kijk! Daar is iemand!' riep ik. Misschien was het iemand die ons kon helpen, of die zelf hulp nodig had. In dit gebied kwam normaal geen mens. Wie weet was het de persoon waar meester Antem op doelde.

'Canta, wacht!' riep meester Antem. Aan het geknars van de sneeuw te horen, kwam hij achter me aan. Ik stopte en haalde diep adem.

De sneeuwstorm leek te gaan liggen, want ik kon de persoon voor me nu beter ontwaren. Hij leek op een man, gehuld in een licht gewaad met lange, doorzichtige mouwen die op de wind zweefden. Had hij het niet koud? Achter hem bevond zich een bevroren waterval, waaruit hier en daar een klein stroompje water ontsproot, een uitzicht wat op elk ander moment

magisch zou zijn geweest. Ik zwaaide met mijn armen als groet en de persoon draaide zijn hoofd naar ons toe. Meester Antem stapte langs me heen. Hij riep iets naar de man, wat ik niet kon verstaan. De wind huilde en de man bracht zijn handen naar elkaar toe. Tot mijn grote verbazing verschenen er levensgrote ijspegels die naast hem zweefden. Mijn mond viel open, vooral toen deze ijspegels razendsnel als vlijmscherpe speren op ons afkwamen. Meester Antem greep me vast en we doken opzij. Ik belandde plat op mijn buik op een harde ondergrond en begon weg te glijden. Naast en achter me sloegen de ijspegels aan diggelen. De scherven vlogen in het rond en ik beschermde mijn ogen met mijn handen. Er druppelde iets langs mijn voorhoofd en ik voelde een scherpe pijn door mijn armen gaan. Het gekletter hield op en ik gleed steeds verder weg.

Ijs! Ik was naar de bevroren waterval gegleden. Tevergeefs voelde ik met mijn verkleumde handen naar houvast; een van mijn handschoenen was ik verloren. Er moest iets zijn, een uitstekende rots, een tak, iets waarmee ik mijn vaart kon stoppen. Het ijs onder me welfde naar beneden en ik raakte elk gevoel van oriëntatie kwijt. Een kreet ontsnapte uit mijn keel. Als een lappenpop schoot ik naar beneden, klapte tegen rotsen aan, rolde een stuk en gleed weer verder. Ik was gestopt met het zoeken naar houvast. Instinctief maakte ik me klein en beschermde mijn hoofd. Sterretjes dansten in

mijn ooghoeken en bij de volgende klap werd het laatste beetje lucht uit mijn longen geslagen. Mijn lichaam leek het uit te schreeuwen van pijn en bij de klap die daarop volgde werd het zwart voor mijn ogen.

Met een schok schoot ik overeind in de sneeuw. Elk miniem spiertje in mijn lichaam trilde om ervoor te zorgen dat ik in leven bleef. Ik proefde de metalige smaak van bloed in mijn mond en sloeg, voor zover dat lukte, de sneeuw van mij af. De wereld voor me bewoog, al leek mijn ondergrond voor de verandering stabiel. Alles was stijf en koud. Ik hief mijn linkerhand voor me. De vingertoppen waren rood, maar nog niet zwart, net als die van mijn rechterhand. Mooi. Ik was waarschijnlijk maar een paar seconden buiten westen geweest. Ook al voelde ik me wel zo; ik liet me niet zomaar in een sneeuwpop veranderen. Met moeite draaide ik me op twee handen en voeten. Staan leek nog een brug te ver, en zo verspreidde ik mijn gewicht, zodat ik niet verder kon wegzakken. Waar was ik?

Wacht, waar was meester Antem? Wild keek ik om mij heen, op zoek naar een teken van mijn meester. De wereld tolde, maar boven het geluid van de wind ontwaarde ik een stem.

‘Canta!’ Het leek niet op de stem van meester Antem,

maar wie zou me anders roepen? Op handen en voeten kroop ik in de richting van het geluid, hopend dat mijn oren me niet bedrogen. Daar voor me, half begraven in de sneeuw, lag mijn meester. De vlokken om hem heen waren roodgekleurd. Was dat zijn bloed? Ik schoot naar hem toe en schoof de sneeuw rondom hem weg om hem uit te graven.

‘Wacht’ zei hij met krakende stem. Zijn oogleden openden zich, fladderend als een mot. ‘Laat me je vertellen hoe de wereld geschapen is.’ Wat was dit? Het was niet het moment voor verhalen. ‘Eens was er een Bries in het niets wat de wereld was. Die adem zette alles in beweging,’ vervolgde hij. Aan alles was te zien dat spreken hem moeite kostte.

‘U hoeft niet...’ begon ik, maar de blik in zijn ogen legde me het zwijgen op. Die blik kende ik. Het was dezelfde oogopslag van een dier in een strik dat wist dat hij zou sterven, maar waar het licht nog niet uit verdwenen was. Nee, dat kon niet. Ik moest hem gewoon uitgraven en... Toch greep ik zijn ene hand die boven de sneeuw te zien was.

‘Uit die adem ontstonden de vier winden: Noord, Oost, Zuid en West. Samen brachten zij de aarde in beweging, lieten de golven rollen en bliezen leven in dier en mens. De vier windstreken werkten samen, maar hadden ook vaak onenigheid. Om de aarde in balans te houden zijn ze alle vier nodig. Om aan deze wereld

gebonden te blijven, vertrouwden ze elk hun geheime naam, hun essentie toe aan een mens, een bewaarder,' zei hij, waarna hij hoestte. Bloed gleed langs zijn mondhoeken. Een dwaze gedachte vertelde me dat hij tijdens de val op zijn tong gebeten had, dat dit niet meteen hoefde te betekenen dat er binnenin iets kapot was. Mijn ervaring vocht met mijn dwaze, kinderlijke gevoelens. Ik wilde hem niet kwijtraken. Mocht hem niet kwijtraken. Meester Antem was de enige die ik had. Hij kon alles, had erger overleefd. Toch verloor hij bij elke ademtocht zijn warmte, een beetje leven. Ik begon weer te graven met mijn vrije hand, maar meester Antem kneep zwakjes in mijn vingers, waardoor ik stopte. Hij sloot zijn ogen en opende ze weer.

'Stop. Blijf luisteren. Dit is belangrijk.' Zijn gebruikelijke strengheid klonk in zijn stem door. 'We zijn altijd met vier en we geven de naam die ons toevertrouwd is telkens door aan een volgende bewaarder, en een volgende. We zwoeren trouw aan de aarde en beloofden de naam niet te misbruiken. Ik bewaar de naam van de Noordenwind. We waren op weg, zodat ik die door kon geven aan de man die op de Zovar wacht,' zei hij. Hij sprak nu zo zacht dat ik mijn gezicht steeds dichterbij het zijne bracht. 'Maar dat ga ik niet redden. Jij zult de nieuwe bewaarder moeten worden. Vertel de naam aan niemand anders. Bewaak hem met je leven. Je zult weten wanneer het tijd is om hem door te geven. Zweer het.'

Zijn verhaal verwarde me, maar wie was ik om de woorden van een stervende in twijfel te trekken? ‘Dat zweer ik,’ zei ik zacht. Hij bracht zijn hoofd iets omhoog en fluisterde met zijn laatste adem, die de lucht deed trillen: ‘Haar naam is *Norwellan*.’

2

Canta

Op het moment dat hij die naam uitsprak, verslapte zijn hand in de mijne en staarden zijn ogen in het niets. Reageerden niet meer op de wind en het licht. Nee! Ik probeerde hem door elkaar te schudden, groef hem verder uit en ontdekte dat hij niet alleen gevangenzat onder een laag sneeuw, maar dat stenen zijn lichaam gebroken hadden. Ik wist hoe de dood eruitzag bij dieren en de mens verschilde daar niet van. Iedereen ging ooit dood. Niemand was onsterfelijk. En toch...

‘Laat me niet in de steek.’ Mijn stem klonk zwak en schor in de oren. Ik slikte een brok weg. Hij had me nooit valse beloftes gegeven. Wanneer ik vroeger vervelend was of niet luisterde, had hij vaak genoeg gedreigd om me weer ergens in het bos achter te laten. Toch was hij er altijd geweest. Wanneer hij afdaalde naar de dorpen, vertelde hij dat hij hoe dan ook terug